

СІНЯХАРУЛ МЯРЕ

ЯЛ

ЛУНИИ ОСТОМВРИЕ

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
Sinaxarul Mare al Bisericii Ortodoxe / ed. îngrijită de Arhim. Constantin
Chirilă. - Iași : Doxologia, 2014-
12 vol.
ISBN 978-606-8278-13-1
Vol. 10 : Octombrie / trad. din lb. eng.: Monahia Maria Magdalena
Vrânceanu. - 2015. - ISBN 978-606-666-296-3
I. Chirilă, Constantin, arhimandrit (ed.)
II. Vrânceanu, Maria Magdalena (trad.)

281.95

Redactori: Pr. Cezar Țăbârnă, Constantin Fădur
Corector: Constantin Fădur
Tehnoredactor: Gabriel Fădur
Design copertă: Lucian Dragomir
Prepress: Tiberiu Mardari, Ștefan Adăscălițe
DTP: Leonard Lunguleac

Bun de tipar: 2015. Apărut: 2015
Editura Doxologia, Cuza-Vodă 51, 700038, IAȘI
Tel.: (0232)216693; (0232)218324; Fax: (0232)216694
<http://editura.doxologia.ro>, E-mail: editura@doxologia.ro

© Holy Apostles Convent, Buena Vista, Colorado, United States of America,
pentru ediția în limba engleză *The Great Synaxaristes of the Orthodox Church,*
October

© DOXOLOGIA, pentru ediția în limba română ISBN general:
978-606-8278-13-1
ISBN volum Octombrie: 978-606-666-296-3

СІНАХАРУЛ МЯРЕ ЯЛ ЛУНИИ ОСТОМВРИЕ

Ediție îngrijită de Arhim. Constantin Chirilă

Traducere din limba engleză:
Stavrofora Maria Magdalena Vrânceanu

Carte tipărită cu binecuvântarea
Înaltpreasfințitului
TEOFAN
Mitropolitul Moldovei și Bucovinei

MITROPOLIA MOLDOVEI ȘI BUCOVINEI
Editura DOXOLOGIA
Iași, 2015

NOTĂ ASUPRA EDIȚIEI

Ediția de față a *Sinaxarului Mare* reprezintă, după datele pe care le deținem, cea mai cuprinzătoare colecție aghiografică a Bisericii Ortodoxe, alcătuită pe baza *Sinaxarului Mare* grecesc și a ediției publicate în SUA, aceasta din urmă având avantajul de a cuprinde *Viețile* unor Sfinți și Cuvioși care nu se află în varianta greacă.

În ediția română a *Sinaxarului Mare*, pentru rarele situații în care textul edițiilor originale era deficitar, ne-am folosit de colecția *Viețile Sfinților* (ediția îngrijită de Părintele Arhimandrit Ioanichie Bălan). *Viețile* Sfinților români au fost preluate, în general, din lucrarea Pr. Prof. Mircea Păcurariu, *Sfinți daco-romani și români*, publicată la Editura Trinitas a Mitropoliei Moldovei și Bucovinei, în anul 1994. De asemenea, am introdus în lucrarea noastră *Viețile* unor Sfinți de origine slavă (ruși, sârbi, georgieni, bulgari etc.), precum și *Viețile* unor Sfinți de origine apuseană, care au trăit înainte de Schisma din 1054 și a căror dreaptă credință a fost probată de Sinoadele Ecumenice și de alte Sinoade ortodoxe.

CUPRINS

1 Octombrie

Sfântul Apostol Anania	23
Cuviosul Roman Melodul	25
Sfântul Mucenic Mihail, egumenul Mănăstirii Zovia, și cei 36 de Sfinți monahi dimpreună cu el.....	28
Sfântul Mucenic Domnin	29
Cuviosul Ioan Cucuzel	29
Cuviosul Grigorie Domesticul	33
Acoperământul Preasfintei Născătoare de Dumnezeu și pururea Fecioarei Maria.....	34
Pomenirea minunii împlinite prin Icoana Maicii Domnului „Grabnic ascultătoarea” de la Mănăstirea athonită Dochiaru	40
Cuviosul Iosif de la Bisericiani	42
Cuviosul Chiriac de la Bisericiani.....	44
Icoana Maicii Domnului – Pskovo-Pokrovsk	48
Icoana Maicii Domnului – Gerbovetk.....	48
Icoana Maicii Domnului – Barsk	49
Cuviosul Sava de la Vișersk.....	49
Sfântul Mirian, regele Iviriei, Sfânta Nana, soția lui, și Sfânta Sidonia; Cămașa Domnului și Stâlpul de viață dătător.....	49
Sfântul Melchisedec I, Catolicosul (Patriarhul) Bisericii Georgiei	57
Sfântul Ierarh Albaud, Episcop de Toul.....	57
Sfântul Mucenic Aretas și însoțitorii săi	57
Cuviosul Bavo din Ghent	57
Sfântul Dodo din Wallers.....	58
Sfântul Fidharleus	58
Sfântul Mucenic Melorius.....	59
Sfântul Mucenic Piaton	59
Sfântul Ierarh Remigius, Episcop de Rheims	59
Sfinții Mucenici Verissimus, Maxima și Iulia	60
Sfântul Virila de Leyre.....	60
Sfinții Noii Mucenici Alexie, Mihail, Alexandru, Grigorie, Nicolae – preoții și Ioan; Ismael, Arhiepiscopul de Strelna, și Teodor.....	60

2 Octombrie

Sfântul Sfințit Mucenic Ciprian și Sfânta Muceniță Iustina	61
Sfânta Damaris	70
Cuviosul Teofil Mărturisorul	70
Sfântul Mare Mucenic Teodor Gavra.....	71
Sfântul Nou Mucenic Hagi Gheorghe.....	73
Sfânta Ana din Kașin.....	75

Cuviosul Casian Grecul, făcătorul de minuni din Uglici	75
Sfântul Ciprian cel nebun pentru Hristos	76
Sfinții Mucenici David și Constantin, principii din Aragvet (Georgia).....	76
Sfântul Beregisus de la Saint-Hubert	76
Sfântul Gerinus din Arras.....	77
Sfântul Sfințit Mucenic Leodegarius, Episcop de Autun.....	77
Sfântul Ierarh Leudomer, Episcop de Chartres	78
Sfântul Ierarh Ursicinus al II-lea.....	78
Sfântul Teodor Ușakov, amiralul Marinei rusești	78
Sfânta Muceniță Alexandra monahia	78

3 Octombrie

Sfântul Ierarh Dionisie Areopagitul	79
Sfinții Mucenici Rusticus și Elefterie	84
Sfântul Mucenic Teoctist	84
Sfântul Sfințit Mucenic Dionisie și cei opt Sfinți Mucenici însoțitori ai lui.....	84
Sfinții Mucenici Teaghen și Teoghenes	88
Sfântul Mucenic Teotecn	88
Sfântul Ierarh Ioan Hozevitul, Episcopul Cezareei.....	88
Cuviosul Dionisie zăvorâtul, de la Lavra Pecerska.....	90
Cuviosul Isihie.....	90
Sfântul Mucenic Candidus	90
Sfântul Ierarh Ciprian, Episcop de Toulon	91
Sfinții Mucenici Ewald cel Blond și Ewald cel Oacheș.....	91
Sfântul Ierarh Froilan, Episcop de Leon	91
Sfântul Gerard din Brogne	92
Sfântul Ierarh Maximian, Episcop de Bagaia	92
Sfânta Menna din Lorraine.....	92
Sfântul Utto	92
Sfântul Widradus.....	93
Sfântul Sfințit Nou Mucenic Agatanghel, Mitropolit de Iaroslav.....	93
Aflarea sfintelor moaște ale Cuviosului Ambrozie de la Optina	93
Sfântul Ieronim de Eghina.....	93

4 Octombrie

Sfântul Ierarh Ierotei, Episcopul Atenei.....	94
Sfântul Mucenic Petru din Capitolia	98
Sfintele Mucenițe Domnina cu fiicele ei, Verina și Prosdoca	98
Sfântul Mucenic Audact și fiica lui, Calistena.....	99
Cuviosul Ammun Egipteanul	100
Sfinții Mucenici Gaius, Faust, Eusebiu și Hairemon, diaconii	103
Cuviosul Ioan din Lambadistos.....	104
Cuviosul Pavel cel smerit.....	105
Aflarea moaștelor Sfinților Ierarhi Gurie, Episcopul Kazanului, și Varsanufie, Episcopul Tverului	108
Cuvioșii Iona și Nectarie din Kazan.....	111

Sfântul Cneaz Vladimir Iaroslavici al Novgorodului.....	111
Cuviosul Ammon zăvorâțul, de la Lavra Pecerska	111
Sfântul Ștefan Șilianovici.....	112
Sfântul Sfințit Mucenic Evdemoz, Catolicosul (Patriarhul) Georgiei	112
Sfânta Aurea din Paris.....	113
Sfântul Ierarh Petronius, Episcop de Bologna	113
Sfântul Quintus din Tours	113
Sfinții Noii Mucenici Dimitrie, Dimitrie, Nicolae, Mihail, Iacov și Tihon – preoții, Vasile și Hionia Mărturisitoarea	114

5 Octombrie

Sfânta Muceniță Haritina	115
Sfânta Muceniță Mamelta	117
Vedenia înfricoșătoare, dar folositoare, a Cuviosului Cosma.....	117
Aflarea și mutarea sfintelor moaște ale Cuviosului Evdochim cel Nou	120
Cuvioasa Metodia din Kimolos.....	124
Cuviosul Damian ieromonahul și tămăduitorul, de la Lavra Pecerska	129
Cuviosul Ieremia înainte-văzătorul, de la Lavra Pecerska.....	130
Cuviosul Matei înainte-văzătorul, de la Lavra Pecerska.....	130
Sfinții Ierarhi Petru, Alexei și Iona	131
Cuvioasa Kharitina.....	132
Cuviosul Grigorie din Khandzta (Georgia).....	132
Cuvioșii și Cuvioasele din Pustia Klarjeti.....	134
Sfântul Mucenic Alexandru	139
Sfântul Ierarh Apollinaris, Episcop de Valence.....	139
Sfântul Ierarh Attilanus, Episcop de Zamora.....	140
Sfântul Aymard	140
Sfântul Mucenic Boniface.....	140
Sfinții Mucenici Firmatus și Flaviana	140
Sfânta Galla	140
Sfântul Ierarh Magdalveus, Episcop de Verdun	141
Sfântul Ierarh Marcellinus, Episcop de Ravena	141
Sfântul Meinulph.....	142
Sfântul Mucenic Palmatus și însoțitorii săi.....	142
Sfântul Gavriil Mărturisitorul.....	142

6 Octombrie

Sfântul Apostol Toma	143
Sfânta Muceniță Erotiida fecioara.....	152
Cuviosul Chendeas, făcătorul de minuni din Cipru	152
Sfântul Nou Mucenic Macarie din Bitinia	153
Sfânta Aurea	156
Sfântul Ierarh Ceollach.....	156
Sfântul Cumine.....	156
Sfânta Epifania	157
Sfânta Muceniță Foy	157

Sfântul Ierarh Magnus, Episcop de Oderzo și Citta Nuova	158
Sfântul Pardulf.....	158
Sfântul Ierarh Romanus, Episcop de Auxerre.....	158
Sfinții Mucenici uciși în Trier	158
Sfântul Nou Mucenic Ioan preotul	158

7 Octombrie

Sfinții Mucenici Serghie și Vah	159
Sfinții Mucenici Iulian, Chesarie, Leontie, Eusebie și Felix	166
Sfântul Mucenic Polihronie.....	167
Cei nouăzeci și nouă de Cuvioși Părinți care s-au nevoit în Creta	167
Cuviosul Serghie cel smerit, de la Lavra Pecerska	170
Cuviosul Serghie de la Obnorsk și Nuromsk, făcătorul de minuni.....	171
Sfântul Iosif din Khevi (Mokhevi-Georgia).....	171
Sfântul Ierarh Adalgis, Episcop de Novara.....	172
Sfântul Augustus	172
Sfântul Mucenic Canog.....	172
Sfântul Ierarh Dubtach, Arhiepiscop de Armagh.....	172
Sfântul Helanus	172
Sfânta Muceniță Iustina.....	172
Sfinții Mucenici Marcellus și Apuleius.....	173
Sfântul Marcu, Papă al Romei.....	173
Sfânta Muceniță Osyth	173
Sfântul Ierarh Palladius, Episcop de Saintes.....	174
Sfântul Ierarh Iona, Episcop de Mancuria	174
Sfinții Noii Mucenici Valentin, Nicolae și Nicolae – preoți.....	174

8 Octombrie

Cuvioasa Pelaghia	175
Sfânta Muceniță Pelaghia fecioara	181
Cuvioasa Taisia din Alexandria	181
Sfântul Nou Mucenic Ignatie	183
Sfinții Mucenici din Kraguevaț.....	188
Cuviosul Dositei de la Verkneostrovsk și Pskov	188
Cuviosul Trifon, arhimandritul de la Viatk.....	189
Sfântul Amor	189
Sfântul Badilo.....	189
Sfânta Muceniță Benedicta.....	190
Sfântul Ierarh Evodius, Episcop de Rouen	190
Sfântul Ierarh Gratus, Episcop de Châlons-sur-Saône.....	190
Sfânta Keyne	190
Sfintele Mucenițe Palatias și Laurenția.....	191
Sfântul Mucenic Petru din Sevilla.....	191
Sfânta Triduana	191
Sfântul Ywi.....	192

Sfinții Noii Mucenici Dimitrie, Arhiepiscopul de Mojaisk, Nicolae și Ioan diaconul, Ambrozie și Pahomie – ieromonahii, Tatiana, Maria și Nadejda – monahiile.....	192
Sfinții Noii Mucenici Iona, Episcopul de Velijsk, Serafim, Petru, Vasile, Pavel, Petru, Vladimir – preoții, Victor, Ioan, Nicolae, Elisabeta monahia și Varlaam ieromonahul	192

9 Octombrie

Sfântul Apostol Iacov, fiul lui Alfeu.....	193
Cuviosul Andronic și Sfânta Atanasia, soția lui.....	193
Sfânta Puplia Mărturisitoarea din Antiohia.....	197
Cuviosul Petru monahul	198
Sfântul și Dreptul Avraam și nepotul său, Lot.....	199
Icoana Maicii Domnului – Korsun.....	213
Sfântul Ștefan cel Nou al Serbiei	213
Sfinții Mucenici Denis Episcopul, Rusticus preotul și Eleutherius diaconul	213
Sfântul Deusdedit	214
Sfântul Dominus.....	214
Sfântul Gemino	215
Sfântul Gislenus	215
Sfântul Gunther	215
Sfinții Lambert și Valerius	216
Sfântul Sabinus.....	216
Sfinții Noii Mucenici Constantin, Petru și Constantin – preoții	216

10 Octombrie

Sfinții Mucenici Evlampie și Evlampia	217
Sfinții două sute de Mucenici care au pățimit împreună cu Sfântul Evlampie.....	220
Cuviosul Vasian Sirianul.....	220
Cuviosul Teofil Mărturisorul	221
Sfântul Mucenic Teotecn	224
Cuviosul Ambrozie de la Optina.....	225
Cuvioasa Rahila de la Borodino.....	288
Sfântul Ierarh Amfilohie, Episcop de Vladimir-Volinsk.....	323
Sfântul Andrei de la Totemsk.....	323
Sfântul Ierarh Cerbonius, Episcop de Piombino	324
Sfântul Ierarh Aldericus, Arhiepiscop de Sens	325
Sfinții Mucenici Cassius, Florentius și însoțitorii lor.....	325
Sfântul Ierarh Cerbonius, Episcop de Verona.....	325
Sfântul Ierarh Clarus, Episcop de Nantes	325
Sfântul Fulk din Fontenelle	326
Sfântul Mucenic Gereon și însoțitorii săi	326
Sfântul Ierarh Patrician, Episcopul Scoției	326
Sfântul Ierarh Paulin, Arhiepiscop de York și Rochester	326
Sfântul Ierarh Paulin, Episcop de Capua.....	327
Sfânta Muceniță Tranca din Troyes	327
Sfântul Mucenic Victor și însoțitorii săi	327

Sfântul Sfințit Nou Mucenic Teodor, Arhiepiscop de Volokolamsk.....	327
---	-----

11 Octombrie

Sfântul Apostol Filip, unul dintre cei șapte Diaconi.....	328
Sfintele Mucenițe Zenaida și Filonila din Tars, Doctorițe fără de arginți.....	329
Sfântul Teofan Mărturisorul, imnograf și Episcop de Niceea, și Sfântul Teodor Mărturisorul.....	330
Sfântul Nectarie, Patriarhul Constantinopolului.....	335
Sfinții Patriarhi Arsachie și Sisinie.....	337
Sfinții Părinți de la Sinodul al VII-lea Ecumenic, de la Niceea.....	338
Minunea ce s-a lucrat prin Icoana Domnului nostru Iisus Hristos.....	341
Soborul Cuvioșilor de la Optina.....	342
Cuviosul Teofan postitorul, de la Lavra Pecerska.....	343
Sfântul Ierarh Agilbert, Episcop de Wessex și Paris.....	343
Sfântul Ansilio de Lagny.....	343
Sfântul Ierarh Bruno cel Mare, Arhiepiscop de Köln.....	343
Sfântul Emilian din Rennes.....	344
Sfânta Ethelburgha.....	345
Sfântul Eufridus de Alba.....	345
Sfântul Ierarh Firminus, Episcop de Uzès.....	346
Sfântul Sfințit Mucenic Gherman, Episcop de Besançon.....	346
Sfântul Ierarh Gratus, Episcop de Oloron.....	346
Sfântul Gomer din Lier.....	346
Sfânta Iuliana de Pavilly.....	347
Sfântul Kenneth.....	347
Sfânta Placidia.....	348
Sfinții Noii Mucenici Filaret și Alexandru – preoții, și Iuvenalie, Episcopul de Riazan.....	348

12 Octombrie

Sfinții Mucenici Tarah, Prov și Andronic.....	349
Sfântul Ierarh Cosma Melodul, Episcopul Maiumei.....	354
Sfânta Muceniță Domnina din Anazarbus.....	355
Sfânta Muceniță fecioară Anastasia Romana.....	355
Sfinții șaptezeci de Mucenici.....	355
Sfântul Ierarh Teodot, Episcopul Efesului.....	356
Sfânta Muceniță Malfeta.....	356
Sfânta Muceniță Antia.....	356
Sfinții Mucenici Iuventin și Maxim.....	356
Sfântul Ierarh Iason, Episcopul Damascului.....	357
Sfinții Mucenici Andromah și Diodor.....	357
Cuviosul Teosevie din Arsinoe.....	357
Sfântul Ierarh Martin, Episcopul de Tours.....	358
Mutarea de la Malta la Gatchina a unei părți din lemnul Sfintei Cruci, împreună cu Icoana Philermia a Născătoarei Dumnezeu și mâna dreaptă a Sfântului Ioan Botezătorul.....	358

Icoana Maicii Domnului Ierusalimiteanca	358
Icoana Maicii Domnului – Iaroslav-Smolensk	359
Icoana Maicii Domnului – Rudensk.....	359
Icoana Maicii Domnului – Kaluj.....	359
Sfântul Mucenic Edistius	359
Sfântul Mucenic Edwin.....	359
Sfinții Mucenici Evagrie, Priscian și însoțitorii lor.....	360
Sfinții Sfințiți Mucenici Felix, Ciprian și cei dimpreună cu ei	361
Sfântul Ierarh Fiace, Episcop de Sletty	361
Sfintele Herlindis și Relindis.....	361
Sfântul Sfințit Mucenic Maximilian, Episcop de Lorch	362
Sfântul Ierarh Monas, Episcop de Milan.....	362
Sfântul Pantalus din Basel.....	362
Sfântul Ierarh Salvinus, Episcop de Verona	362
Sfântul Ierarh Wilfrid, Episcop de York	362
Sfânta Eufrosina postitoarea, stareța din Siberia.....	363
Sfântul Nou Mucenic Ioan	363
Sfântul Sfințit Nou Mucenic Ioan, Episcop de Riga.....	363
Cuviosul Lavrentie	363
Sfântul Nicolae Mărturisorul, Mitropolit de Alma-Ata.....	363
Sfântul Nou Mucenic Alexandru preotul	363

13 Octombrie

Sfinții Mucenici Carp, Papil, Agatodor și Agatonica	364
Sfântul Mucenic Florentie.....	369
Sfântul Mucenic Dioscor.....	370
Sfântul Nichita Patricianul și Mărturisorul	370
Sfântul Mucenic Veniamin diaconul.....	372
Sfântul Mucenic Antigon	372
Sfânta Noua Muceniță Hrisi.....	373
Sfântul Venantius starețul	375
Icoana Maicii Domnului – Iversk.....	377
Icoana Maicii Domnului „Șapte Lacuri”.....	377
Cuviosul Veniamin de la Lavra Pecerska	378
Sfântul Ierarh Antonie, Mitropolitul de Cikondidi, și ucenicul său, ieromonahul Iacov.....	378
Sfântul Ierarh Berthoald, Episcop de Cambrai-Arras	379
Sfântul Coloman din Stockerau.....	379
Sfântul Comgan din Scoția.....	380
Sfinții Mucenici Faustus, Ianuarius și Martial	380
Sfintele Mucenițe Fyncana și Fyndoca	380
Sfântul Gerald de Aurillac.....	381
Sfântul Ierarh Regimbald, Episcop de Speyer	381
Sfântul Ierarh Romulus, Episcop de Genova	381
Sfântul Ierarh Simbert, Episcop de Augsburg.....	382
Sfinții Noii Mucenici Inochentie și Nicolae – preoții	382

14 Octombrie

Sfinții Mucenici Nazarie, Protasie, Ghervasie și Chelsie	383
Sfântul Mucenic Siluan din Gaza.....	390
Sfinții 40 de Mucenici din Egipt și Palestina	390
Sfântul Mucenic Petru Avselamul.....	391
Minunea săvârșită de Sfânta Muceniță Parascheva în Insula Hios	391
Sfântul Ierarh Ignatie Agalianos, Arhiepiscop de Mitima	392
Cuvioasa Maica noastră Parascheva cea Nouă	393
Cuviosul Nicolae Sveatoșa, cneazul Cernigovului	404
Icoana Maicii Domnului – Iakromsk	407
Sfântul Ierarh Fortunatus, Episcop de Tudertina	408
Sfânta Angadrisma	411
Sfântul Bernard de Arce.....	411
Sfântul Ierarh Burchard, Episcop de Würzburg.....	411
Sfântul Mucenic Calistus I, Papă al Romei.....	412
Sfântul Ierarh Donatian, Episcop de Rheims	413
Sfântul Ierarh Gaudentius, Episcop de Rimini.....	414
Sfântul Ierarh Iustus, Episcop de Lyon	414
Sfântul Manakus.....	414
Sfânta Manechildis din Champagne.....	415
Sfântul Ierarh Rusticus, Episcop de Trèves	415
Sfinții Noii Mucenici Mihail și Petru – preoții, și Maximilian	415

15 Octombrie

Sfântul Mucenic Lucian, prezbiterul Antiohiei Mari	416
Sfântul Ierarh Savin.....	421
Sfântul Ierarh Vars Mărturisitorul, Episcopul Edesei	421
Cuviosul Eftimie cel Nou din Ancira	422
Povestire despre mucenicia unui monah care căzuse în neascultare.....	432
Icoana Maicii Domnului „Cea care coace grânele”	433
Sfântul Ierarh Ioan, Episcop de Suzdal	434
Sfântul Mucenic Agileus din Cartagina	434
Sfântul Ierarh Antioh, Episcop de Lyon	434
Sfânta Aurelia din Strasbourg	434
Sfântul Mucenic Bruno-Bonifaciu, Arhiepiscop de Mersburg	435
Sfântul Calistus	435
Sfântul Ierarh Cannatus, Episcop de Marsilia.....	435
Sfântul Mucenic Fortunatus Romanul	435
Sfântul Leonard de Vandoeuve.....	435
Sfântul Odilo de Stavelot	435
Sfântul Ierarh Sabinus, Episcop de Catania	436
Sfântul Ierarh Severus, Episcop de Trèves	436
Sfânta Thecla	436
Sfânta Willa din Nonnberg.....	436
Sfinții Noii Mucenici Simeon, Valerian și Dimitrie – preoții.....	436

Sfântul Atanasie Mărturisitorul, Episcopul de Kovrov.....	436
Soborul Sfinților Noilor douăzeci și trei de Mucenici din Bielorusia: Serafim Arhiepiscopul, Alexandru, Vladimir, Vladimir, Vladimir, Vladimir, Dimitrie, Ioan, Leonid, Matei, Mihail, Mihail, Porfirie, Serghie – protoiereii, Valerian, Vladimir, Vladimir, Dimitrie, Ioan, Ioan, Nicolae, Petru – preoții și Nicolae diaconul.....	437

16 Octombrie

Sfântul Mucenic Longhin sutașul.....	438
Sfinții doi Mucenici tăiați împreună cu Sfântul Longhin.....	443
Sfinții Mucenici Leontie, Dometie, Terentie și Domnin.....	443
Cuviosul Malos	443
Cuviosul Longhin portarul, de la Lavra Pecerska.....	443
Sfânta Eupraxia, cneaghina de Pskov	444
Sfinții două sute douăzeci de Mucenici din Nord-Vestul Africii.....	444
Sfântul Ierarh Ambrozie, Episcop de Cahors.....	444
Sfântul Balderic.....	444
Sfântul Baldwin din Laon	445
Sfântul Mucenic Bercharius	445
Sfânta Muceniță Bolonia.....	445
Sfântul Ierarh Conogan, Episcop de Quimper	445
Sfântul Ierarh Dulcidius, Episcop de Agen.....	445
Sfântul Mucenic Eliphius.....	445
Sfânta Eremberta.....	446
Sfântul Ierarh Florentinus, Episcop de Trèves.....	446
Sfântul Gall.....	446
Sfântul Junian.....	447
Sfântul Ierarh Lull, Episcop de Mainz	447
Sfântul Ierarh Magnobodus, Episcop de Angers.....	447
Sfinții Mucenici Martinian, Saturian și ceilalți doi frați ai lor.....	447
Sfântul Ierarh Mummolin, Episcop de Noyon	448
Sfinții Mucenici Saturninus, Nereus și însoțitorii lor.....	448
Sfântul Vitalis.....	448
Sfântul Grigorie preotul și Mărturisitorul	448
Sfinții Noii Mucenici Evghenie, Alexie și Ioan – preoții.....	448

17 Octombrie

Sfântul Prooroc Osea.....	449
Sfântul Mucenic Andrei din Creta	454
Mutarea cinstitelor moaște ale Sfântului și Dreptului Lazăr.....	459
Pătimirea Sfinților Doctori fără de arginți și frați buni, Cosma și Damian, Leontie, Antim și Eutropie.....	460
Icoana Maicii Domnului „Pururea-Fecioara”	460
Icoana Maicii Domnului „Izbăvitoarea”	461
Cuviosul Antonie de la Leokhnovsk	461
Sfântul Iosif, făcătorul de minuni, Catolicosul Georgiei	462
Sfânta Muceniță Șuşanik.....	463

Sfântul Mucenic Kozman.....	468
Sfânta Anstrudis	469
Sfântul Ierarh Berarius I, Episcop de Le Mans	469
Sfântul Ierarh Colman, Episcop de Kilroot.....	469
Sfinții Mucenici Ethelbert și Ethelred din Kent.....	469
Sfântul Ierarh Florentius, Episcop de Orange	470
Sfântul Louthiern.....	470
Sfântul Ierarh Nothelm, Arhiepiscop de Canterbury	470
Sfântul Regulus	470
Sfânta Solina.....	471
Sfântul Ierarh Victor, Episcop de Capua.....	471
Sfinții Noii Mucenici Neofit preotul, Iachint și Calist.....	471
Sfântul Sfințit Nou Mucenic Alexandru, Arhiepiscop de Semipalatinsk	471

18 Octombrie

Sfântul Apostol Luca Evanghelistul.....	472
Sfântul Mucenic Marin din Tars	477
Cuviosul Iulian Sava bătrânul, de la Râul Eufrat.....	477
Cei patruzeci de prunci care prin sabie s-au săvârșit	481
Sfântul Sfințit Mucenic Mnason, Episcopul din Tamassos	481
Sfinții Noii Mucenici Gavriil și Kirmidolis din Egipt	482
Cuvioșii Simeon și Teodor și Cuvioasa Eufrosina.....	483
Sfântul Ierarh Petru din Țetinie, Mitropolit al Muntenegrului.....	510
Cuviosul David din Serpukhov	510
Sfântul Mucenic Atenodor, Episcop de Pont	510
Sfinții Brothen și Gwendolen.....	511
Sfânta Gwen din Țara Galilor	511
Sfânta Muceniță Gwen	511
Sfântul Mucenic Iustus din Beauvais	511
Sfântul Monon.....	512
Sfânta Muceniță Trifonia din Roma.....	512
Sfinții Noii Mucenici Andrei, Serghie, Nicolae, Serghie – preoții, și Elisabeta monahia... 512	512
Sfântul Nou Mucenic Jose Munoz-Cortez	512

19 Octombrie

Sfântul Prooroc Ioil	513
Sfântul Mucenic Uar	517
Sfinții Mucenici care au pătimit împreună cu Sfântul Uar	522
Sfânta Cleopatra și fiul ei, Ioan.....	522
Sfântul Sfințit Mucenic Sadot și cei 128 de Mucenici dimpreună cu el	522
Sfântul Leontie filosoful.....	524
Sfinții Mucenici Felix preotul și Evsevie diaconul	524
Cuviosul Ioan, făcătorul de minuni, din Muntele Rila.....	524
Sfântul Prohor, făcătorul de minuni de la Pcinja	528
Cuviosul Prohor Georgianul.....	528
Sfântul Mucenic Luca din Ierusalim	529

Sfântul Nou Mucenic Nicolae Dvali	530
Sfinții Mucenici Ptolemeu și Lucius	531
Sfântul Mucenic Altinus din Orléans	532
Sfântul Ierarh Aquilinus, Episcop de Evreux.....	532
Sfântul Desiderius de Lonrey	533
Sfântul Ierarh Ednoth, Episcop de Dorchester	533
Sfântul Ethbin din Kildare.....	533
Sfântul Ierarh Eusterius, Episcop de Salerno	533
Sfânta Frideswide din Oxford	534
Sfânta Muceniță Laura din Córdoba	535
Sfântul Ierarh Lupus, Episcop de Soissons	535
Sfântul Mucenic Theofrid	535
Sfântul Ierarh Veranus, Episcop de Cavaillon	535
Sfinții Noii Mucenici Alexie și Serghie – preoții.....	535

20 Octombrie

Sfântul Mare Mucenic Artemie.....	536
Sfinții Mucenici Evor și Evnoi.....	547
Cuvioasa Matrona, făcătoarea de minuni din Hios	547
Sfinții Mucenici Zevina, Gherman, Nichifor și Antonie.....	552
Sfânta Muceniță Manatho fecioara	552
Cuviosul Gherasim cel Nou, sihastrul din Peloponez.....	553
Sfântul Ierarh Aidan, Episcop de Mayo	575
Sfântul Ierarh Acca, Episcop de Hexham	576
Sfântul Aderald de Troyes.....	577
Sfântul Ierarh Bernard, Episcop de Vulcia și Castro	577
Sfinții Bradan și Orora	577
Sfântul Mucenic Caprasius.....	577
Sfântul Sfințit Mucenic Felician, Episcop de Foligno	577
Sfânta Irina din Portugalia.....	578
Sfintele Mucenițe Marta, Saula și însoțitoarele lor.....	578
Sfântul Mucenic Maximus din Aquila	579
Sfântul Sindulf din Rheims	579
Sfântul Ierarh Vitalis, Arhiepiscop de Salzburg	579
Sfântul Nou Mucenic Nicolae preotul, din Lațkoie	579
Sfinții Noii Mucenici Gherman, Episcopul de Alatir, Zosima, Ioan, Ioan, Ioan, Nicolae, Leonid, Ioan și Alexandru – preoții, Mihail și Petru – diaconii, și Pavel.....	579

21 Octombrie

Cuviosul Ilarion cel Mare.....	580
Sfinții Mucenici Gaius, Dasius și Zoticus din Nicomidia.....	600
Cuviosul Filotei	600
Sfinții Mucenici Andrei, Ștefan, Pavel și Petru	604
Sfântul Mucenic Zaharia monahul	604
Sfinții Mucenici Teodota și Socrate prezbiterul.....	604
Sfântul Mucenic Eucrat monahul.....	604

Cuviosul Varuh	605
Sfântul Mucenic Azis	605
Sfântul Nou Mucenic Ioan din Monemvasia	605
Mutarea moaștelor Cuviosului Hristodul, făcătorul de minuni.....	607
Sfântul Ierarh Ilarion, Episcopul Meglinului	607
Sfinții preoți Mărturisitori Ioan din Galeș și Moise Măcinic din Sibiel	608
Sfântul Mucenic Oprea Nicolae din Săliște	612
Sfântul Visarion Mărturisitorul	616
Cuviosul Sofronie de la Cioara	623
Cuviosul Ilarion Schimnicul de la Lavra Pecerska	628
Sfântul Ierarh Ilarion, Mitropolitul Kievului și al întregii Rusii.....	629
Cuvioșii Teofil și Iacov de la Omucha.....	631
Sfântul Mucenic Asterius din Ostia	631
Sfânta Cilinia din Laon	631
Sfântul Condedus	631
Sfântul Finton.....	632
Sfântul Hugh	632
Sfântul Ierarh Maurontus, Episcop de Marsilia	632
Sfântul Ierarh Tuda, Episcop de Lindisfarne	632
Sfânta Muceniță Ursula și însoțitoarele ei	633
Sfântul Viator din Lyon.....	634
Sfântul Wendelin.....	634
Sfinții Noii Mucenici Paulin, Episcopul de Mogilev, Arcadie, Episcopul de Ekaterinburg, Anatolie și Nicandru – preoții, și Ciprian.....	635
Sfinții Noii Mucenici Damian, Episcopul de Kursk, Constantin, Serghie, Vasile, Teodor, Vladimir, Nicolae, Ioan, Vasile, Alexandru, Dimitrie și Alexie – preoții, Serghie și Ioan – diaconii, și Sofronie	635
Sfânta Nouă Muceniță Pelaghia monahia	635

22 Octombrie

Sfântul Ierarh Averchie, Episcopul Ierapolei, făcătorul de minuni	636
Sfinții Mucenici Alexandru Episcopul, Iraclie ostașul, dimpreună cu Ana, Elisabeta, Teodota și Glicheria.....	645
Sfântul Mucenic Zaharia	645
Cuviosul Ruf din Egipt.....	645
Cuviosul Lot din Egipt	646
Cei Șapte Tineri Mucenici din Efes: Maximilian, Iamvliih, Martinian, Dionisie, Antonie, Constantin și Ioan	647
Icoana Maicii Domnului – Kazansk.....	647
Cuvioșii Teodor și Pavel din Rostov.....	648
Sfintele Mucenițe Alodia și Nunilo.....	648
Sfântul Benedict de Macerac.....	649
Sfântul Bertharius.....	649
Sfântul Ierarh Donatus, Episcop de Fiesole	649
Sfântul Maroveus de Precipiano	650
Sfântul Ierarh Mallonius, Episcop de Rouen	650

Sfântul Ierarh Moderan, Episcop de Rennes	650
Sfântul Ierarh Nepotian, Episcop de Clermont	650
Sfântul Mucenic Nunctus din Merida	650
Sfântul Sfințit Mucenic Filip, Episcop de Fermo.....	650
Sfântul Simplicius de Monte Cassino	651
Sfântul Ierarh Verecundus, Episcop de Verona	651
Sfinții Noii Mucenici Serafim, Arhiepiscopul de Uglici, Gherman arhimandritul, Vladimir, Alexandru, Vasile, Alexandru – preoții, Gherman și Mina	651
Sfinții Noii Mucenici Nicolae și Nicolae – preoții, și Grigorie	651

23 Octombrie

Sfântul Apostol Iacov, întâiul Episcop al Ierusalimului și fratele Domnului	652
Sfântul Ierarh Ignatie, Arhiepiscopul Constantinopolului	655
Cuviosul Nichifor, întemeietorul Mănăstirii Charsianos	657
Cuviosul Macarie Romanul.....	657
Sfântul Petroniu.....	660
Sfinții doi copii Mucenici.....	660
Mutarea moaștelor Sfântului Iacov, făcătorul de minuni de la Novgorod.....	660
Sfântul Ierarh Amo, Episcop de Toul	660
Sfântul Ierarh Benedict, Episcop de Sebasta.....	660
Sfântul Clether din Țara Galilor.....	660
Sfântul Domitius din Amiens	661
Sfânta Elgiva din Glastonbury	661
Sfânta Elfleda de la Mănăstirea Romsey	662
Sfântul Ierarh Ioan, Episcop de Siracuza	663
Sfântul Ierarh Leothadius, Episcop de Auch.....	663
Sfânta Oda din Amay	664
Sfântul Ierarh Romanus, Episcop de Rouen	664
Sfinții Mucenici Servandus și Germanus.....	664
Sfântul Ierarh Severinus, Episcop de Köln	664
Sfântul Ierarh Severinus, Episcop de Bordeaux.....	664
Fericitul Severinus Boethius	665
Sfânta Syra de Faremoutiers	666
Sfântul Ierarh Verus, Episcop de Salerno	666
Sfinții Noii Mucenici Nicolae, Vladimir, Alexandru, Nicolae, Emilian și Sozont – preoții	666
Sfântul Nou Mucenic Vladimir protoprezbiterul, din Moscova	666

24 Octombrie

Sfântul Mare Mucenic Areta și cei dimpreună cu el.....	667
Sfânta Muceniță Sebastiana din Marchianopolis	678
Sfinții Mucenici Marcu, Sotirih și Valentin.....	679
Sfântul Mucenic Acachie preotul.....	679
Sfântul Mucenic Nerdon	679
Icoana Maicii Domnului „Bucuria tuturor celor necăjiți”	679
Cuviosii Areta, Sisoie și Teofil de la Lavra Pecerska	680

Cuviosul Ioan Sihastrul de la Pskov	681
Sfântul Martin Sihastrul	681
Sfântul Senoh, starețul taumaturg din Tours	683
Sfântul Cadfarch din Țara Galilor	686
Sfântul Ierarh Ebreghisus, Episcop de Köln	686
Sfântul Ierarh Fromundus, Episcop de Coutances	686
Sfântul Ierarh Maglorius, Episcop de Dol.....	686
Sfântul Martin de Vertou.....	687
Sfinții Noii Mucenici Lavrentie, Episcopul de Balakhninsk, Alexie preotul și Alexie; Ioan, Nicolae și Petru – preoții	687

25 Octombrie

Sfinții Mucenici Marchian și Martirie, notarii din Constantinopol	688
Sfântul Mucenic Anastasie.....	690
Sfântul Mucenic Valerian.....	690
Sfinții Mucenici Valerie și Hrisafie	690
Sfântul Mucenic Savin	690
Sfânta Tavita, cea plină de faceri de bine și milostenii.....	691
Sfântul Mucenic Uar din Egipt.....	691
Sfântul Ierarh Gheorghe, făcătorul de canoane, Episcopul Amastridei Anatoliei	691
Sfinții Mucenici Papie, Diodor și Claudian	691
Sfinții Mucenici Faust, Vasile și Lucian	691
Sfinții Mucenici Nichifor și Ștefan	691
Sfinții Filadelfie și Policarp.....	691
Sfântul Ierarh Macarie, Episcopul Pafosului din Cipru	691
Sfinții doi Mucenici din Tracia	691
Cuviosul Martirie, diaconul Peșterilor de departe de la Lavra Pecerska	691
Sfântul Mucenic Anastasie.....	692
Sfinții Mucenici Crispin și Crispinian.....	692
Sfântul Mucenic Cyrinus din Roma	693
Sfântul Dulcardus de Micy.....	693
Sfinții Ierarhi Fronto și George	693
Sfinții Fructus, Valentin și Engratia	693
Sfântul Ierarh Gaudentius, Episcop de Brescia.....	694
Sfântul Ierarh Goznoveus, Episcop de Leon	695
Sfântul Ierarh Hilary, Episcop de Mende.....	695
Sfânta Hildemarca de Fécamp.....	695
Sfântul Ierarh Lupus, Episcop de Bayeux.....	695
Sfântul Mucenic Minias din Florența.....	696
Sfinții Mucenici Protus și Ianuarius	696
Sfinții cincizeci de Mucenici ostași din Roma	696
Sfânta Matrona Mărturisitoarea, de la Diveevo	696

26 Octombrie

Sfântul Mare Mucenic Dimitrie, izvorătorul de mir	697
Mutarea cinstitei icoane a Sfântului Dimitrie la Mănăstirea Pantocrator	713

Sfinții Mucenici Artemiodor și Vasile	714
Sfânta Muceniță Leptina	714
Sfântul Mucenic Glicon	714
Marele și înfricoșătorul cutremur care a lovit Constantinopolul la anul 740.....	714
Sfântul Nou Mucenic Ioasaf din Muntele Athos.....	714
Cuviosul Atanasie de la Mănăstirea Medikion	715
Sfântul Ierarh Teofil, Arhiepiscopul Novgorodului.....	715
Sfântul Adalgott de Dissentis.....	716
Sfinții Ierarhi Alanus și Aldrus, Episcopi de Quimper	716
Sfântul Ierarh Albinus, Episcop de Büraburg-Fritzlar	716
Sfântul Alfred cel Mare.....	716
Sfinții Aneurin și Gwinoc	719
Sfântul Ierarh Bean, Episcop de Mortlach	719
Sfântul Ierarh Cedd, Episcop de Essex	720
Sfântul Ierarh Cuthbert, Arhiepiscop de Canterbury	720
Sfântul Ierarh Eata, Episcop de Hexham	721
Sfântul Edfrid	722
Sfântul Evaristus, Papă al Romei	722
Sfântul Ierarh Gaudiosus, Episcop de Salerno	722
Sfânta Gibitrudis de Faremoûtiers.....	722
Sfântul Humbert de Fritzlar.....	723
Sfinții Mucenici Lucian, Marcian, Florius și însoțitorii lor	723
Sfântul Quadragesimus de Policastro.....	723
Sfinții Mucenici Rogatian și Felicisimus	723
Sfântul Ierarh Rusticus, Episcop de Narbonne	723
Sfântul Ierarh Sigibald, Episcop de Metz	724
Sfântul Ierarh Alexandru, Episcop de Guria și Mingrelia.....	724

27 Octombrie

Sfântul Mucenic Nestor.....	725
Sfintele Mucenițe Capitolina și Erotiida	725
Sfântul Chiriac, Patriarhul Constantinopolului.....	725
Sfânta Procla, soția lui Pontius Pilat	726
Cuviosul Dimitrie cel Nou, ocrotitorul Bucureștilor.....	726
Cuviosul Nestor Cronicarul de la Lavra Pecerska	731
Aflarea moaștelor Sfântului prinț Andrei al Smolenskului.....	734
Sfântul Ierarh Alexandru, Episcop de Guria și Samegrelo	734
Sfântul Abban de Wexford.....	735
Sfântul Colman de Senboth-Fola	735
Sfântul Ierarh Desiderius, Episcop de Auxerre.....	736
Sfântul Mucenic Florentius	736
Sfântul Ierarh Gaudiosus, Episcop de Abitinia	736
Sfântul Ierarh Namatius, Episcop de Clermont.....	736
Sfântul Otteran din Iona	736
Sfinții Mucenici Vincent, Sabina și Christeta	737
Sfântul Nou Mucenic Serghie	737

28 Octombrie

Sfinții Mucenici Terentie și Neonila, împreună cu fiii lor: Sarvil, Nita, Ierax, Teodul, Fotie, Vil și Eunichi	738
Sfântul Ierarh Ștefan Savaitul, Episcopul și Melodul	738
Sfinții Mucenici Terentie, African, Maxim, Pompei și cei treizeci și șase de Mucenici împreună cu ei	740
Sfinții Firmilian, Arhiepiscopul Cezareei, și Melchion, preotul din Antiohia.....	740
Sfânta Fevronia, fiica împăratului Heraclie	743
Sfântul Sfințit Mucenic Chiriac, Patriarhul Ierusalimului, și mama lui, Sfânta Muceniță Ana	743
Sfântul Atanasie, Patriarhul Constantinopolului.....	744
Sfinții Noii Mucenici Anghel, Manuel, Gheorghe și Nicolae din Creta.....	752
Sfânta Muceniță Parascheva.....	754
Sfântul Ierarh Iachint, Mitropolitul Țării Românești	756
Sfântul Ierarh Arsenie, Arhiepiscopul Serbiei	757
Sfântul Ierarh Dimitrie, Mitropolitul Rostovului	758
Cuviosul Iov de la Poceaev	767
Cuviosul Nestor Necronicarul de la Lavra Pecerska.....	778
Sfântul Teofil cel nebun pentru Hristos, de la Kiev	778
Sfântul Sfințit Mucenic Neofit, Episcop de Urbisi	852
Sfântul Alberic de la Stavelot-Malmédy.....	853
Sfântul Anglinus, starețul Mănăstirii Stavelot-Malmédy.....	853
Sfânta Muceniță Cyrilla de la Roma	853
Sfântul Dorbhene Fada de la Iona.....	853
Sfântul Ierarh Eadsin, Arhiepiscop de Canterbury	853
Sfântul Ierarh Faro, Episcop de Meaux.....	854
Sfântul Mucenic Ferrutius din Mainz.....	854
Sfântul Mucenic Fidelis din Como.....	854
Sfântul Godwin de la Stavelot-Malmédy.....	855
Sfântul Ierarh Honoratus, Episcop de Vercelli	855
Sfântul Ierarh Remigius, Arhiepiscop de Lyon.....	855
Sfântul Salvius de Normandia.....	855
Sfinții Noii Mucenici Ioan preotul și Mihail protoprezbiterul	855

29 Octombrie

Sfânta Muceniță Anastasia Romana.....	856
Cuviosul Avramie și nepoata lui, Maria, din Edessa	861
Sfinții Mucenici Chiril, Min și Mineu.....	869
Sfântul Mucenic Sava Stratilat.....	869
Cuvioasa Ana din Constantinopol și Muntele Olimp	869
Sfânta Muceniță Melitina	873
Sfântul Sfințit Nou Mucenic Atanasie din Sparta Ataleei	873
Sfântul Nou Mucenic Timotei tracul, de la Mănăstirea Esfigmenu.....	873
Cuviosul Avramie, făcătorul de minuni și evanghelizatorul Rostovului	877
Cuviosul Serapion de la Zarzma	879

Sfântul Ierarh Colman, Episcop de Kilmacduagh.....	881
Sfântul Baldus din Sens.....	884
Sfânta Ermelinda din Meldert	884
Sfânta Muceniță Eusebia din Bergamo	884
Sfinții Mucenici Iachint, Quintus, Felician și Lucius, din Lucania	884
Sfântul Ierarh Ioan, Episcop de Autun	885
Sfânta Kennera din Scoția	885
Sfântul Mucenic Maximilian din Lorch.....	885
Sfântul Mucenic Sigebert, regele Angliei răsăritene.....	885
Sfântul Sigolinus, starețul Mănăstirii Stavelot-Malmédy	886
Sfântul Ierarh Ștefan, Episcop de Caiazzo	886
Sfântul Ierarh Terence, Episcop de Metz.....	886
Sfântul Theuderius din Vienne.....	886
Sfinții Noii Mucenici Nicolae preotul, Cosma, Victor, Naum, Filip, Ioan, Pavel, Andrei, Pavel, Vasile, Alexie, Ioan, Agapia monahia, Ioan și Evghenie – preoții, Anastasia monahia și Leonid preotul.....	886

30 Octombrie

Sfinții Mucenici și frați Zenovie și Zenovia din Cilicia.....	887
Sfântul Sfințit Mucenic Marcian, Episcopul Siracuzei	890
Sfinții Mucenici Alexandru, Cronion, Iulian, Macarie și cei treizeci de însoțitori ai lor	890
Sfânta Muceniță Eutropia din Alexandria.....	891
Sfântul Iosif, Patriarhul Constantinopolului	891
Sfinții Mucenici Asterie, Claudie, Neon și sora lor, Neonila, din Cilicia.....	891
Sfântul Apostol Cleopa, unul dintre cei șaptezeci (și doi)	893
Sfinții Apostoli dintre cei șaptezeci (și doi): Tertius, Marcu, Iustus și Artemas	893
Sfinții nouă Mucenici	894
Sfântul Mucenic Manuel	894
Sfântul Mucenic Dometie din Frigia.....	894
Sfântul Mucenic care a fost mai înainte călău	894
Icoana Maicii Domnului – Ozerianska.....	895
Sfinții Ștefan Miliutin, Ștefan Dragutin și mama lor, Elena	895
Sfântul Mucenic Iotham Zedgenidze	896
Sfânta Arilda din Gloucestershire	896
Sfinții Mucenici Claudius, Lupercus și Victorius	896
Sfântul Ierarh Egelnoth cel Bun, Arhiepiscop de Canterbury.....	896
Sfânta Eutropia din Auvergne	897
Sfântul Ierarh Germanus, Episcop de Capua	897
Sfântul Ierarh Herbert, Arhiepiscop de Tours.....	898
Sfântul Mucenic Lucanus din Lagny	898
Sfântul Mucenic Marcellus sutașul, din Tanger.....	898
Fericitul Nanterius, stareț al Mănăstirii benedictine Saint-Mihiel	899
Sfântul Mucenic Saturninus din Cagliari	899
Sfântul Ierarh Talarican din Scoția.....	899
Sfântul Sfințit Mucenic Theonestus din Altino.....	899

Sfinții Noii Mucenici Evghenie, Mitropolitul de Nijni Novgorod, Leonid și Matei – preoții.....	899
Sfântul Varnava ieromonahul și Mărturisorul din Bosnia.....	899

31 Octombrie

Sfinții Apostoli din cei șaptezeci (și doi): Stahis, Apelles, Ampliat, Urban, Narcis și Aristobul.....	900
Sfântul Mucenic Epimah egipteanul.....	901
Un Sfânt Mărturisor căruiua nu i se știe numele.....	903
Sfântul Ierarh Iacov, Episcopul Migdoniei.....	904
Sfinții Mucenici Ștefan, Varnava, Trofim, Dorimedont, Cosma, Damian, Sava, Vas, Avramie și însoțitorii lor.....	905
Sfântul Mucenic Pais.....	905
Sfintele douăsprezece fecioare Mucenițe.....	905
Sfinții Mucenici Seleuc și Stratonica, împreună-viețuitori.....	905
Sfântul Mucenic Gordian.....	905
Sfântul Mucenic Epimah din Roma.....	905
Sfinții trei Mucenici din Melitine.....	906
Sfântul Nou Mucenic Nicolae.....	906
Cuvioșii Spiridon și Nicodim, prescurarii de la Lavra Pecerska.....	911
Cuviosul Anatolie zăvorâtul de la Lavra Pecerska.....	912
Sfântul Nou Mucenic Ioan Kociurov, misionar în America.....	912
Cei o sută de mii de Mucenici de la Tbilisi.....	921
Sfântul Ierarh Antoninus Fontana, Arhiepiscop de Milano.....	922
Sfântul Mucenic Arnulfus de Novalese.....	922
Sfânta Bega.....	922
Sfântul Ierarh Erth, Episcop de Slane și Cornwall.....	923
Sfântul Foillan din Fosses.....	924
Sfânta Notburga din Köln.....	925
Sfântul Ierarh Wolfgang, Episcop de Ratisbon.....	925
Sfântul Mucenic Quintinus din Amiens.....	927
Sfinții Noii Mucenici Leonid ieromonahul, Vsevolod, Alexandru, Serghie, Alexie și Vasile – preoții, Anatolie, Eufrosin, și Inochentie – ieromonahii.....	929
Bibliografie.....	930

1 OCTOMBRIE

Pe 1 Octombrie, Sfânta Biserică face pomenirea Sfântului Apostol Anania¹

Anania, Apostolul lui Hristos, a trăit pe când Domnul petrecea în trup pe pământ, fiind martorul Întrupării Sale și unul dintre cei ce au văzut minunile pe care le săvârșea și cum îi învăța pe oameni să slăvească Sfânta Treime cea în Trei Ipostasuri. Anania locuia în Damasc, fiind ridicat la treapta de Ierarh al Bisericii de acolo, după ce Domnul Hristos a pățimit, a înviat și S-a înălțat la ceruri. În cartea Faptele Apostolilor, Sfântul Apostol Pavel îl laudă pe Anania spunând: „Anania, bărbat evlavios, după Lege, mărturisit de toți iudeii care locuiau în Damasc” [F.Ap. 22, 12].

În zilele acelea, în părțile Răsăritului era un oarecare ighemon pe nume Lucian, tiran vestit, care mult îi ura pe creștini. Acesta încerca prin orice mijloace să se arate ascultător și supus poruncilor păgânești ale împăraților, de aceea îi pedepsea cu chinuri groaznice pe toți cei care Îl mărturiseau pe Domnul nostru Iisus Hristos ca Dumnezeu adevărat: pe unii îi trecea prin foc, pe alții îi îneca în râuri sau în mări, iar pe alții îi dădea pradă fiarelor sălbatice. Astfel, multe pătimiri îndurau fericiții creștini.

„Iar Saul, suflând încă amenințare și ucidere împotriva ucenicilor Domnului, a mers la arhieru și a cerut de la el scrisori către sinagogile din Damasc ca, dacă va afla acolo pe vreunii, atât bărbați, cât și femei, că merg pe calea aceasta, să-i aducă legați la Ierusalim. Dar pe când călătorea el și se apropia de Damasc, o lumină din cer, ca de fulger, l-a învăluit deodată. Și, căzând la pământ, a auzit un glas, zicându-i: «Saule, Saule, de ce Mă prigonești?» Iar el a zis: «Cine ești, Doamne?» Și Domnul a zis: «Eu sunt Iisus, pe Care tu Îl prigonești. Greu îți este să izbești cu piciorul în țepușă.» Și el, tremurând și înspăimântat fiind, a zis: «Doamne, ce voiești să faci?» Iar Domnul i-a zis: «Ridică-te, intră în cetate și îți se va spune ce trebuie să faci.» Iar bărbații care erau cu el pe cale, stăteau înmărmuriți, auzind glasul, dar nevăzând pe nimeni. Și s-a ridicat Saul de la pământ, dar, deși avea ochii deschiși, nu vedea nimic. Și luându-l de mână, l-au dus în Damasc. Și trei zile a fost fără vedere; și n-a mâncat, nici n-a băut” [F.Ap. 9, 1-9].

În acele vremuri grele, Apostolul Anania petrecea în Damasc, precum am spus mai înainte. Acolo i s-a arătat Domnul în vedenie, zicându-i: „«Anania!» Iar el a zis: «Iată-mă, Doamne.» Și Domnul a zis către el: «Sculându-te, mergi pe ulița care se cheamă Ulița Dreaptă și caută în casa lui Iuda, pe un om din Tars, cu numele Saul; că, iată, se roagă. Și a văzut în vedenie pe un bărbat, anume Anania, intrând la el și punându-și mâinile peste el, ca să vadă iarăși.» Și a răspuns Anania: «Doamne, despre bărbatul acesta am auzit de la mulți

¹ *Viața* Sfântului Apostol Anania a fost scrisă în limba greacă de Sfântul Simeon Metafrast, al cărui manuscris începe astfel: „Lucian necredinciosul...” Textul se găsește în Mănăstirile athonite Marea Lavră, Iviron și în alte părți. Troparul Sfântului a fost alcătuit de Sfântul Nicodim Aghioritul, iar slujba închinată lui a fost compusă de imnograful Gherasimos Mikrayiannanites și a fost publicată cu binecuvântarea mitropolitului Anania al Karystiei.

câte rele a făcut sfinților Tăi în Ierusalim. Și aici are putere de la arhierei, să lege pe toți care cheamă numele Tău.» Și a zis Domnul către el: «Mergi, fiindcă acesta Îmi este vas ales, ca să poarte numele Meu înaintea neamurilor și a regilor și a fiilor lui Israel; căci Eu îi voi arăta câte trebuie să pătimească el pentru numele Meu» [F.Ap. 9, 10-16]. Astfel, Cel care știe toate cele ascunse, încă mai înainte de a se petrece, i-a descoperit lui Anania pe Pavel, soarele cel ascuns, care mai înainte fusese prigonitor al creștinilor.

„Și a mers Anania și a intrat în casă și, punându-și mâinile pe el, a zis: «Frate Saul, Domnul Iisus, Cel ce ți S-a arătat pe calea pe care tu veneai, m-a trimis ca să vezi iarăși și să te umpli de Duh Sfânt.» Și îndată au căzut de pe ochii lui ca niște solzi; și a văzut iarăși și, sculându-se, a fost botezat. Și luând mâncare, s-a întărit. Și a stat cu ucenicii din Damasc câteva zile. Apoi propovăduia în sinagogi pe Iisus, că Acesta este Fiul lui Dumnezeu» [F.Ap. 9, 17-20]. Aceste lucruri sunt istorisite și de Apostolul Pavel însuși: „Iar un oarecare Anania, bărbat evlavios, după Lege, mărturisit de toți iudeii care locuiau în Damasc, venind la mine și stând alături, mi-a zis: «Frate Saule, vezi iarăși!» Și eu în ceasul acela l-am văzut. Iar el a zis: «Dumnezeul părinților noștri te-a ales de mai înainte pe tine, ca să cunoști voia Lui și să vezi pe Cel Drept și să auzi glas din gura Lui; că martor vei fi Lui, în fața tuturor oamenilor, despre cele ce ai văzut și ai auzit. Și acum de ce zăbovești? Sculându-te, botează-te și spală-ți păcatele, chemând numele Lui»» [F.Ap. 22, 12-16].

În acest fel l-a adus Anania pe marele Pavel la adevăr, căci a primit atât vederea trupului, cât și pe cea a sufletului. Potrivit celor mai sigure informații, Pavel a fost botezat după trei ani de la Înălțarea Domnului la ceruri. Apoi Anania a mers la Betagavra, din Elefteropolis, propovăduind Evanghelia lui Hristos. Fiind priceput pescar de oameni, pe mulți i-a prins în mreaja învățăturilor sale, îndreptându-i la credința în Hristos și către o viață virtuoasă. Dar toate acestea s-au făcut cunoscute și fiilor întunericului, care l-au prins pe Anania și l-au dus înaintea ighemonului Lucian, la Elefteropolis. Ighemonul, căutând la fața chipeșă a Sfântului, a cunoscut că era și bărbat înțelept și învățat. Minunându-se că află toate aceste virtuți la cel adus înaintea judecății, Lucian a lăsat deoparte obișnuita lui cruzime și neîndurare și, luând o înfățișare veselă, a început a spune: „Împlinește-mi porunca, o, Anania, căci pentru folosul tău te sfătuiesc. Leapădă-te de Cel răstignit și închină-te zeilor noștri, ca să nu piară în foc dulcele tău chip.” Sfântul bărbat a răspuns: „Mă închin doar Dumnezeului adevărat, al Cărui rob sunt, Cel ce m-a îndemnat a povățui pe marele Pavel către viața evlavioasă – acela ce era mai înainte cunoscut ca Saul din Tars și care se zbătea în furtuna neștiinței. Acum însă a venit la lucrarea credinței în Hristos, căci a cunoscut adevărul, înțeleptindu-se.” Ighemonul a grăit: „Nădărduești, poate, că vei răbda chinurile, necunoscând amărăciunea lor. Lasă cugetele deșarte și supune-te nouă.”

Învățătorul adevărului, auzind acestea, și-a înălțat mâinile și ochii către ceruri, zicând: „Doamne Iisuse Hristoase, Dumnezeul puterilor cerești, nu îngădui să fiu prins în mreaja dușmanului, ci fă-mă vrednic a pătimi pentru numele Tău, ca să mă fac părtaș lui Pavel în dobândirea împărăției cerești și să dobândesc dimpreună cu ucenicii Tăi cununile nepieritoare.” Lucian, nesuferind să audă aceste cuvinte ale Sfântului, a poruncit să fie întins la pământ și să fie bătut crunt cu vergi. În timp ce slujitorii îl băteau astfel, unul dintre ei striga: „Ascultă-l pe ighemon și nu fi potrivnic poruncii împărătești! Jertfește zeilor, căroro li se închină toată lumea!” Dar Sfântul se ruga în taină, răbdând cu bărbăție durerile. După ce călăii au ostenit și au încetat bătaia, Lucian i-a zis Sfântului: „Măcar acum cruță-ți viața, ascultă-mă și leapădă-te de Cel răstignit, ca să nu aduc mai cumplite chinuri asupra ta.” Dar Anania, mișcat fiind de dragostea dumnezeiască, a răspuns cu bărbăție: „O, vicleanule, nu te

rușinezi pe de o parte să mă chinui și pe de altă parte să arăți că te îngrijești de mine, ca și cum aș fi un copil lipsit de minte, ori un om nebun? Ceea ce ți-am spus la început, aceea îți grăiesc și acum, și nu voi înceta a-ți spune: de Dumnezeuul meu nu mă voi lepăda și nu mă voi apropia de cele fără de suflet, pietre și lemne, la care voi vă închinați și pe care le cinstiți ca pe niște dumnezei. Ci mai degrabă aș vrea ca și cei care sunt cu tine să se întoarcă la cunoștința adevărului.”

Judecătorul cel nedrept, văzându-l neînduplecat, s-a umplut de furie și a poruncit să fie dezbrăcat, să-i fie strujite coastele cu gheare de fier și să-i fie arse rănile cu făclii aprinse. Îl chinuiau astfel puțin câte puțin, ca să simtă durerea până în adâncul inimii. Dar Sfântul răbda, de parcă pe altul în munceau. Și, cu adevărat, ighemonul era cu totul ars pe dinăuntru de mânie, încât a început a răcni: „Până când vei petrece în nesupunere? Până când nu vei avea milă de tine și nu te vei închina zeilor? Mă jur că nu te voi slobozi viu, dacă vei fi nesupus multă vreme.” Sfântul i-a răspuns: „Fă ce vrei, vrăjmașule al lui Dumnezeu, prieten al diavolului, căci ai auzit de la mine de multe ori că nu mă voi închina zeilor tăi, afară de Unuia Dumnezeu, Care este Tată al Unuia Născut Fiul Lui și Purcezător al Sfântului Duh, Care a făcut cerul și pământul și toate cele ce sunt într-însele. Acela mi-a dat putere ca toată ziua să stau tare înaintea ta și cu bărbăție să sufăr aceste chinuri. Ba încă te plâng, văzând cum te îndrepti nu numai tu însuși spre pieire, ci te silești să îi tragi și pe alții după tine. De ce te mai ostenești? Căci iată, ai auzit de la mine că nu mă voi supune voii tale. Așadar, fă mai repede ce ai de gând să faci.”

Atunci îndărătnicul rob al satanei, pierzând nădejdea de a-l mai îndupleca pe Anania, a poruncit călăilor să-l scoată afară din cetate și să-lucidă cu pietre. Și luându-l aceia, l-au dus la locul uciderii, vreme în care Sfântul zicea cu glas mare: „Dumnezeii, care n-au făcut cerul și pământul, vor pieri de pe pământ și de sub ceruri” [Ier. 10, 11]. Ajungând la locul de osândă, au adunat o grămadă de pietre, pe care au început apoi să le arunce asupra lui, vreme în care Sfântul se ruga cu mâinile ridicate spre ceruri și zicea: „Primește acest sfârșit jertfelnic al meu, Doamne Iisuse Hristoase, Împărate al împăraților, și numără-mă cu robii Tăi.” Și așa s-a sfârșit, primind de la Hristos binecuvântata cunună a cereștii Împărății și învrednicindu-se a stăpâni dimpreună cu El în vecii vecilor. Acestea s-au petrecut în ziua de 1 octombrie. Călăii, văzând că murise, l-au lăsat neîngropat și au plecat. S-a întâmplat atunci ca niște creștini din Damasc să treacă pe acolo. Aceștia au luat sfântul trup al Apostolului și cu cinste l-au dus în Damasc, înmormântându-l pe moșia tatălui său, dând slavă Tatălui și Fiului și Sfântului Duh, Treimii celei nedespărțite. Amin.

Pe 1 Octombrie, Sfânta Biserică face pomenirea Cuviosului Roman Melodul

Sfântul Roman era de neam din Siria și a crescut în cetatea elenizată a Emesei, care astăzi se numește Homs, aflată pe Râul Orontes. Din tinerețile sale și-a închinat viața lui Dumnezeu, fiind încă de atunci împodobit cu multe virtuți. Mai întâi a fost paracliser în Biserica din Berytus² (Beirut), apoi a mers la Constantinopol, în 496, în anii domniei

² Se cunosc foarte puține lucruri despre posibilele sale origini evreiești sau despre nevoințele sale ascetice din tinerețe, dar Paul Mass, în *Cronica 30*, atrage atenția asupra strofelor 2 și 3 dintr-un imn al Sfântului Roman, tradus de Alexander Eumorphopoulos, unde sunt folosite cuvintele „de neam evreu”. S-au făcut câteva comentarii despre folosirea

împăratului Anastasie I (491-581).³ Și petrecea în biserica Preasfintei Născătoare de Dumnezeu din cartierul Kyrou, o mahala din afara zidurilor cetății construite de Sfântul Împărat Constantin cel Mare. Roman a dus acolo o viață sfântă, luându-și crucea și urmându-I lui Hristos, depărtându-se de cele pământești, pe care le socotea trecătoare. Prin nevoițele sale, a alungat de la sine toată pofta trupească, înfrumusețându-și sufletul în curăție. Viețuind acolo, în cartierul Kyrou, se ruga neîncetat ziua și noaptea, cu multă evlavie și smerenie, intrând adesea în biserica Maicii Domnului, unde își sfințea mintea, trupul și sufletul. Astfel se nevoia Roman în viața cea îmbunătățită, prin post și rugăciune, ostentându-și trupul cu multe privegheri de toată noaptea, mergând adesea pentru aceasta în biserica Maicii Domnului din Vlaherne, iar dimineața întorcându-se la biserica Născătoarei de Dumnezeu din Kyrou. În acest din urmă loc a primit darul alcătuirii de condace pentru întregul an bisericesc. Condacul, un fel de predică în versuri, se cântă la praznice împărătești și la Sfinții mari, sărbătoriți pe parcursul anului.⁴ Versurile Sfântului dădeau o formă nouă istorisirilor din Vechiul și Noul Testament și din hagiografia care este legată adeseori de zilele bisericești de praznic. Limbajul pe care-l folosea era simplu, înlocuind sistemul tonic cu sistemul metric elenic. Compoziția condacelor sale era concisă, cu un refren reluat de multe ori, evidențiat esențialul din învățătura prezentată. În scrierile sale se resimte influența poeziei religioase siriace. De altfel, s-a vorbit mult despre elementele siriace din versificația religioasă a lui Roman Melodul.⁵

formelor evreiești ale numelor proprii și a cuvintelor semitice de către Sfântul Roman. Vezi: Marjorie Carpenter, *Kontakia of Romanos*, vol. 1, p. xiv.

³ Anumite dovezi indică faptul că Sfântul Roman a trăit în timpul revoltei Nike și a fost martor al distrugerii Bisericii Sfânta Sofia și al reconstruirii ei. De fapt, a și scris câteva condace despre revoltă, cutremure de pământ și focuri care au lovit orașul, despre pedepsirea celor răi, dar și despre reconstruirea Bisericii Mari. Hristologia Sfântului Roman reflectă, de asemenea, luptele teologice pe care atât el, cât și Biserica în general, le-au dus împotriva monofiziților.

⁴ În timpul Sfântului Roman, condacele se cântau în timpul Utreniei. Condacul este alcătuit dintr-o introducere (prochimen), urmată de un număr variabil de strofe (icoase) și de un refren, care păstrează în ansamblu unitatea cu prochimenul. Icoasele sunt legate între ele de un acrostih. Acrostihul este un element caracteristic poeziei semite, având dublă origine – biblică și siriacă. Cea mai veche formă este probabil acrostihul alfabetic, de unde melozii puteau afla modelul – cel puțin în ebraică – în anumiți psalmi și în Plângerile lui Ieremia. După acrostihul alfabetic, cele mai simple forme sunt cele care cuprind numai numele autorului, sau cele care se reduc la un cuvânt desemnând poemul, ca de exemplu: ὠδῆ, ἄσμα, αἶνος etc. Acestea sunt foarte frecvente în perioada de dinaintea condacului și destul de rare în perioada de după. La Sfântul Roman, acrostihul capătă forme dintre cele mai variate. Cea mai întâlnită formă este aceea în care acrostihul cuprinde numai numele autorului, precedat de un articol și de un epitet de umilință, care e de fiecare dată ταπεινοῦ - smeritul (o singură dată, la 1 septembrie, se întâlnește ἐλαχίστου - cel mai mic, neînsemnatul), scris câteodată și ταπεινοῦ (care se găsește sub această formă în 16 condace). Astfel, acrostihul obișnuit este τοῦ ταπεινοῦ Ῥωμανοῦ αἶνος (cântarea smeritului Roman). Un al doilea tip de acrostih, mai puțin frecvent (11 imne), e cel format din numele său fără epitet, dar precedat de numele poemului, adesea însoțit de un pronume și, câteodată, de verbul „a fi”, ceea ce dă o frază completă. De exemplu: ὠδῆ Ῥωμανοῦ, προσευχὴ Ῥωμανοῦ, ὁ ὕμνος Ῥωμανοῦ, ὁ αἶνος Ῥωμανοῦ, δέησις καὶ ταῦτη Ῥωμανοῦ, ταῦτο Ῥωμανοῦ τὸ ἔπος (odă a lui Roman, rugăciune a lui Roman, cântare a lui Roman, laudă a lui Roman, și această rugăciune a lui Roman, povestire a lui Roman). Nici unul dintre aceste acrostihuri nu se regăsește însă, în mai mult de o piesă.

Imnosul (strofa-model) începe fiecare condac și indică melodia sa și modelul metric al strofelor (Glasul), care sunt diferite pentru prochimen și icoase (tropare). Forma dominantă a imnului, condacul, a fost treptat eliminată în timpul secolului VIII, fiind înlocuită de recentul canon înnoit. S-au scris condace până în secolul IX (de exemplu: Sfântul Iosif Imnograful), până când condacul, fiind redus la prochimen și la primul său icos, a devenit un imn inclus după cântarea a șasea a canonului. În perioada lor de înflorire, condacele foloseau metafore vii și un fel de dialog dramatic, cu versuri alcătuite după textele scripturistice. *The Oxford Dictionary of Byzantium*, art. “Kontakion”.

⁵ Primele condace, din secolele III și IV, aveau forma siriacă a predicilor poetice (*memra* - o formă de predică metrică, sau discurs în versuri, constând într-o compoziție uneori extrem de întinsă, dar fără diviziuni strofice, compusă

Sfântul a fost rânduit după o vreme diacon la biserica din Kyrou. Dar iată ce povestește scriitorul și imnograful bisericesc Nichifor Calist Xantopoulos, care era preot în Biserica Sfânta Sofia și avea acces la biblioteca patriarhală (Nichifor a trăit în secolul XIII, intrând în monahism cu numele de Nil). În biserica Maicii Domnului din Kyrou s-a petrecut o minune cu diaconul Roman, minune care avea să facă din el cel mai mare compozitor de condace. Se cuvine a spune și faptul că biserica Maicii Domnului din Kyrou a fost construită în cinstea icoanei Maicii Domnului Kyriotissa, iar relatarea despre acest fapt a fost printre primele pe care tânărul Roman le-a auzit, atunci când a venit din Siria în orașul imperial. În vremea împăratului Teodosie cel Tânăr (408-450), un creștin pe nume Kyros a văzut o lumină minunată strălucind într-un chiparos și, mergând mai aproape, a cunoscut că acea lumină venea de la o preafrumoasă icoană a Maicii Domnului cu Pruncul în brațe. Luând icoana, Kyros a construit pe cheltuiala sa o biserică, unde a pus-o apoi la loc de cinste. Biserica, pe lângă hramul Maicii Domnului, a primit și numele ctitorului, Kyros. Icoana a devenit vestită în tot imperiul pentru nenumăratele minuni ce s-au făcut celor care au alergat la Maica Domnului cu credință. În fiecare zi veneau pelerini din toate colțurile imperiului să se închine înaintea icoanei făcătoare de minuni; acesta a fost unul dintre primele locuri pe care le-a cercetat Roman, când a venit din Siria, și unde și-a găsit adăpost, în care avea să petreacă tot restul vieții sale.

Nichifor Calist Xantopoulos spune că Roman nu avea o voce plăcută la început, fapt pentru care se făcea de multe ori de bațjocura celor din biserică, chiar dacă era lucrător încercat al nevoițelor ascetice și al virtuților. Despre neputința lui de a cânta vorbește și Sfântul Nicodim Aghioritul (1748-1809) în *Sinaxarul* său.⁶ De aceea, de multe ori Roman cădea înaintea icoanei făcătoare de minuni a Maicii Domnului Kyriotissa și o ruga să-i dea darul de a cânta frumos.

Odată, la Vecernia praznicului Nașterii Domnului nostru Iisus Hristos, în timpul cântării a șasea, a ațipit puțin, din pricina oboselii. Și iată că s-a văzut pe sine în vedenie, stând lângă amvon, iar acolo i s-a arătat Preasfânta Fecioară Maria, Născătoarea de Dumnezeu, așa cum era ea înfățișată în icoana Kyriotissa, ținând în mâna dreaptă un sul de hârtie (compoziția scrisă pe acel sul de hârtie s-a numit condac). Maica Domnului i-a întins lui Roman sulul, zicându-i cu glas lin: „Deschide-ți gura.” Și făcând el aceasta, Preasfânta Fecioară i-a pus hârtia în gură, îndemnându-l: „Mănâncă această hârtie.” Iar Roman a mestecat și apoi a înghițit hârtia, care avea un gust neînchipuit de dulce. Îndată s-a deșteptat, dar nu a mai văzut pe nimeni și, căutând spre icoana Maicii Domnului, a văzut-o stând la locul ei, ca de obicei. Astfel a primit Roman de la Maica Domnului darul pe care cu atâta osârdie l-a cerut. I s-a umplut inima de negrăită bucurie și mângâiere duhovnicească, fiindcă a simțit cum Maica Domnului i-a luminat sufletul și i-a umplut mintea de dumnezeiască înțelegere.

Sfântul Roman s-a urcat apoi în amvon și, uitându-se încă o dată la icoană, a cântat cu glas îngeresc condacul praznicului, pe glasul al treilea: „Fecioara astăzi, pe Cel mai presus de ființă naște, și pământul peștera, Celui neapropiat, aduce. Îngerii cu păstorii slavoslovesc,

din heptasilabe duble; *madrasha* - un imn care folosea un refren și un acrostih alfabetic, scrise în general în versuri inegale, după un principiu care nu este pur și simplu silabic; *madrasha* era cântată în cor sau de către un solist, pe melodii ale căror idiomele sunt indicate în manuscrise; *sugita* - o predică sub formă de dialog). Acest tip de condace au fost dezvoltate îndeosebi de Sfântul Efreim Sirul (306-383), a cărui operă exista și în versiune greacă. Punctul cel mai înalt al virtuozității compoziției condacului a fost atins însă în opera Sfântului Roman Melodul. Alți scriitori de condace, contemporani mai în vârstă ai Sfântului Roman, au fost Chiriac și Domitios.

⁶ *Sinaxarul* Sfântului Nicodim Aghioritul a fost publicat în Atena, în anul 1868.

iar magii cu steaua călătorească, căci pentru noi S-a născut Prunc tânăr, Dumnezeu cel mai înainte de veci.” Toți cei ce erau de față s-au minunat și cu bucurie au ascultat cântarea aceea, luând aminte la puterea cuvintelor ei și la acea înălțătoare melodie. În cinstea acelei minuni care s-a petrecut în timpul cântării a șasea din canon, s-a rânduit ca în acest moment din timpul Utreniei oricărei zile să se cânte condacul amintit mai sus.

Minunatul dar primit de la Maica Domnului, Ocrotitoarea poezilor și a muzicienilor bisericești, l-a însoțit pe Sfântul Roman toată viața. Cu darul Duhului Sfânt, diaconul melod a înzestrat Biserica Ortodoxă cu imne de Dumnezeu inspirate pentru majoritatea sărbătorilor din timpul anului bisericesc și a scris câte un condac în cinstea fiecărui Sfânt din calendar, numărul lor trecând de o mie, dintre care s-au păstrat până astăzi numai 85. Autenticitatea a 59 dintre acestea este de necontestat. De multe ori, Roman s-a semnat, în acrostih, „cel smerit”. Condacul pentru praznicul Nașterii Domnului a fost alcătuit în anul 518. Sfântul Roman și-a petrecut restul zilelor în Biserica Maicii Domnului din Kyrrou, agonisindu-și viața îngerească încă în trup fiind, până când a adormit întru Domnul, puțin după anul 555. Manuscrisele sale au fost păstrate acolo, mulți ani după aceea.⁷ Astfel, glasul condacelor lui a umplut lumea întreagă și i-a învățat pe creștini să cânte frumos lui Hristos, Maicii Sale și Sfinților. Acum Sfântul Roman petrece cu cetele îngerești, unde domnește bucuria nesfârșită. O, preafelicite Părinte Roman, învrednicește-ne să primim slava lui Dumnezeu și Împărăția cea de sus! Amin.

Pe 1 Octombrie, Sfânta Biserică face pomenirea Sfântului Mucenic Mihail, egumenul Mănăstirii Zovia, și a celor 36 de Sfinți monahi dimpreună cu el

Cuviosul pătimitor Mihail, dimpreună cu cei 36 Sfinți monahi care au primit mucenicia pentru Hristos, au trăit în vremea împăratului Constantin al VI-lea (780-797) și a Irinei (797-802), mama lui iconofilă, care domnea ca regentă. Cuviosul Mihail viețuia în mănăstirea ce se chema Zovia, aflată lângă Sevastia, în Armenia. În acea vreme, emirul agarenilor era un oarecare Alim și acesta a pornit război asupra acelei țări. În timpul luptelor, i-a prins pe Cuvioșii de la Mănăstirea Zovia și a încercat să-i facă să se lepede de credința în Hristos. Însă Cuviosul Mihail le-a stat împotrivă, rușinându-i pe păgâni, iar pe ucenicii pe care-i avea sub ascultare i-a îndemnat neîncetat să îndure cu bărbăție moartea pentru credința cea adevărată. Astfel, pururea-pomeniții Părinți s-au arătat neînfricați, căci și-au plecat singuri capetele sub sabie, iar mai apoi la fel a făcut și Cuviosul Mihail, mergând împreună la mult-doritul Hristos.

⁷ Strângerea manuscriselor sale a fost neobișnuit de grea, 400 de ani interpunându-se între perioada în care a trăit Sfântul și circulația primelor manuscrise după cântările aparținând lui. Între timp, iconoclaștii au distrus foarte multe dintre operele lui, iar limbajul lor a suferit nenumărate schimbări. Formele primare ale *kinoi dialectos* (limbii comune) au fost alterate de unii copiiști, în încercarea lor de a restaura formele clasice. La Patmos și în Athos au existat colecții de condace, ele conținând și multe dintre condacele alcătuite de Sfântul Roman. Vezi: Marjorie Carpenter, *Kontakia of Romanos*, vol. 1, xiii.

Pe 1 Octombrie, Sfânta Biserică face pomenirea Sfântului Mucenic Domnin, care a pătimit în Tesalonic

Sfântul Mucenic Domnin se trăgea din marea cetate a Tesalonicului. În anul 288, când împăratul Maximian își făcea curți împărătești acolo, a aflat că Domnin este creștin și propovăduitor al credinței în Hristos, așadar, aducându-l legat la judecată, i-a zis cu mânie: „Pentru ce, fiind eu aici, în cetate, cutezi să mărturisești pe alt Dumnezeu, când eu mă închin zeilor părinților mei? De vrei să trăiești, jertfește zeilor.” Dar pentru că Sfântul nu a voit să se înduplece, împăratul a poruncit să i se sfâșie trupul. Însă văzând că Sfântul îndură aceste chinuri cu bucurie și simțindu-se astfel batjocorit de el, a poruncit să-l scoată afară din cetate, unde să i se zdrobească fluierile picioarelor și apoi să i le taie. Pățimind acestea, neclintitul Mucenic Domnin a mai trăit șapte zile fără să mănânce nimic, dând slavă lui Dumnezeu fără încetare. După cele șapte zile, mulțumind Domnului, și-a încredințat în mâinile Lui fericitul suflet.

Pe 1 Octombrie, Sfânta Biserică face pomenirea Cuviosului Ioan Cucuzel

Sfântul Ioan numit Cucuzel era de origine bulgar din Dirachia,⁸ un oraș pe țărmul Mării Adriatice, la capătul de apus al Viei Ignatia și capitală a Provinciei Noul Epir.⁹ S-a născut în secolul XII¹⁰ și a trăit în timpul dinastiei comnene (1081-1185). Numele său de familie era Papadopoulos.¹¹ Ioan a rămas orfan de tată, de mic copil. Mama lui era o femeie evlavioasă și iubitoare de Dumnezeu care, deși foarte săracă, voia cu tot deadinsul ca fiul ei să învețe carte; astfel, l-a trimis pe Ioan să învețe Scripturile. În ciuda sărăciei sale, Ioan avea o minte strălucită și era înzestrat cu o voce frumoasă, încât era numit „glas de înger”. Dar ceilalți învățăcei râdeau pe seama sărăciei lui. Când îl întrebau ce a mâncat la cină, el răspundea mereu: „fasole și mazăre”, care în limba greacă se spune *koukia ke bizelia*. Cu adevărat atât putea să-i ofere de mâncare sărmana lui mamă, de multe ori și acestea fiind puține. De fiecare dată când primeau acest răspuns, colegii lui se amuzau și râdeau, ca până la urmă să-l numească Cucuzel (Koukouzelis). Porecla pe care i-au dat-o sărmanului lor coleg de învățătură, a devenit în timp numele său obișnuit. Știind că mama lui jertfea multe ca să-l poată ține la școală, Ioan stăruia în studiu și cântare, ajungând în scurtă vreme să fie cântăreț în biserica din cartierul unde locuiau, iar creștinii veneau din tot orașul ca să-l asculte.

În vremea aceea, școala imperială de cântăreți obișnuia să caute tineri talentați, care puteau cânta și pronunța frumos cuvintele. La acea școală li se predă în amănunțime muzica,

⁸ Dyrrachion (Epidamnos sau Durres, Albania) 41°18'N 19°28'E.

⁹ *Sinaxarul Mare* (în limba greacă) menționează de asemenea Dyrrachionul ca loc de naștere al lui Iustinian I (527-565); unii cercetători susțin faptul că locul de naștere al lui Iustinian ar fi Bederiana, o provincie din Dardania (partea sârbă a Macedoniei). Dyrrachion a fost un important port și o fortăreață în acea zonă. Anastasie I, născut în Dyrrachion, a împrejmuit orașul cu ziduri și a ridicat fortăreața, acestea fiind reconstruite de către Iustinian I.

¹⁰ Normanzii au atacat Dyrrachionul de câteva ori. Robert Guiscard l-a cucerit în 1081, iar Bohemund l-a asediat între anii 1107-1108. William al II-lea al Siciliei l-a prădat în 1185. Începând cu secolul XII, venețienii și, mai apoi, comercianții din Dubrovnik au folosit orașul drept port pentru exportul local de produse (sare și chereștea).

¹¹ Există dovezi că numele său de familie ar fi fost Papadopoulos și că mama lui ar fi fost de neam bulgar. *Oxford*, art. “Koukouzeles, John”.

astfel încât tinerii să poată stăpâni arta cântărilor bisericești. Ioan dorea să meargă și el la această școală. Așadar, și-a luat rămas-bun de la familia lui și a plecat spre Constantinopol, cu nădejdea că va intra să învețe la școala imperială. Călătoria a fost lungă, căci a mers mai multe săptămâni pe Via Ignatia, străbătând mai bine de 870 de kilometri. După ce a trecut prin mai multe sate și orașe, a ajuns în cele din urmă la Constantinopol, împărăteasa cetăților, de pe Bosfor. A izbutit să intre la școala imperială, unde, învățând cu sârguință, i-a întrecut repede pe ceilalți colegi ai săi. În scurtă vreme, datorită darului lui Dumnezeu care sălășluia în el, s-a făcut îndrăgit de împăratul Ioan Comnenul (1118-1143), care l-a numit mare maestru de muzică și plănuia să-l căsătorească cu una dintre domnițele de la curtea sa. Deși era neîncetat laudat și apreciat pentru darurile sale, Ioan și-a păstrat smerenia, de multe ori mâhnindu-se atunci când nobilii de la curte îl laudau, căci știa că fac aceasta pentru glasul său frumos și pentru că se bucura de dragostea împăratului. Mereu se gândea că slava aceasta luminează, trecătoare, îl va îndepărta de bucuria cerească. Corurile duble ale împăratului cântau, la ocazii deosebite, multe dintre imnele lui Ioan. În paraclisul palatului, Ioan cânta imnele Bisericii fie tradițional, fie pe note scrise de el însuși. Dar luxul și strălucirea curții imperiale nu mulțumeau sufletul tânărului evlavios. Căuta prilejul de a se desprinde de ispitele și de viața de acolo, de clevetiri și de intrigi. Tânjea după liniște și singurătate și, în plus, i se făcuse dor de casa părintească. I-a spus împăratului că vrea să meargă să-și vadă mama. La început, împăratul nu s-a învoit, dar mai apoi a încuviințat ca Marele Maestru Cântăreț să plece spre casă. Tânărul curtean a călătorit cu poștalionul imperial, fiind primit cu cinste în toate orașele prin care trecea. În cele din urmă a ajuns la Dirachia. Oprindu-se în fața casei, și-a auzit mama cântând un cântec de jale pentru el: „O, Ioan, unde ești tu, acum?” Cu inima frântă de înduioșare pentru tristețea mamei lui, a intrat în casă și a îmbrățișat-o. Cântecele acesta al mamei și refrenul: „O, Ioan, unde ești tu, acum?” l-au urmărit întreaga viață. Mulți ani mai târziu, când a ajuns monah, a compus un imn pătrunzător, inspirat de cântecul trist al mamei lui. După ce a petrecut o vreme acasă, a cunoscut că era vremea să se întoarcă la curtea împăratului, dar aducându-și aminte de viața de acolo, și-a dat seama că nu mai poate îndura un asemenea trai. Dorea să găsească un loc liniștit, unde să se roage și să înalțe cântări lui Dumnezeu. De multe ori se gândise să se facă monah, mai ales atunci când împăratul îl silea să se căsătorească. Se ruga adesea, nădăjduind să afle clipa prielnică pentru a lăsa lumea și toate ale ei.

Cu voia lui Dumnezeu, când s-a întors la Constantinopol, tânărul l-a întâlnit pe egumenul Marii Lavre din Muntele Athos, venit cu treburi mănăstirești, pentru a se întâlni cu împăratul. Văzându-i purtarea cuviincioasă și smerită, Ioan i-a dezvăluit acestuia dorința lui de a pleca de la curte, iar părintele i-a dat binecuvântare pentru Muntele Athos. Astfel a lepădat Ioan toată slava, bunul nume, cinstea împărătească, hainele scumpe de la curte și, îmbrăcând o cămașă de păr și luând în mână un toiag, s-a îndreptat spre Muntele Athos.

Când a ajuns acolo, a mers drept la Marea Lavră. Ajungând și înaintea porților mănăstirii, portarul l-a întrebat de unde vine și cu ce se îndeletnicește în lume. Ioan a răspuns că vine de la Constantinopol și că este păstor. Apoi, fiind întrebat de ce a venit, Ioan a răspuns că vrea să se facă monah. Iar când portarul i-a spus: „Ești cam tânăr pentru aceasta”, el a zis: „Este bine, părinte, ca omul «să poarte un jug din tinerețile lui» [Plâng. 3, 27].” Plăcându-i sinceritatea lui Ioan, portarul i-a deschis, dar i-a spus că trebuie să aștepte până dimineață ca să-l vadă pe egumen. Acest lucru nu l-a supărat pe Ioan, căci uitându-se înapoi, a înțeles că în sfârșit ajunsese într-un loc liniștit, departe de zgomotul orașului imperial. Portarul l-a înștiințat pe egumen de venirea lui Ioan, iar acela s-a bucurat, căci avea nevoie de un